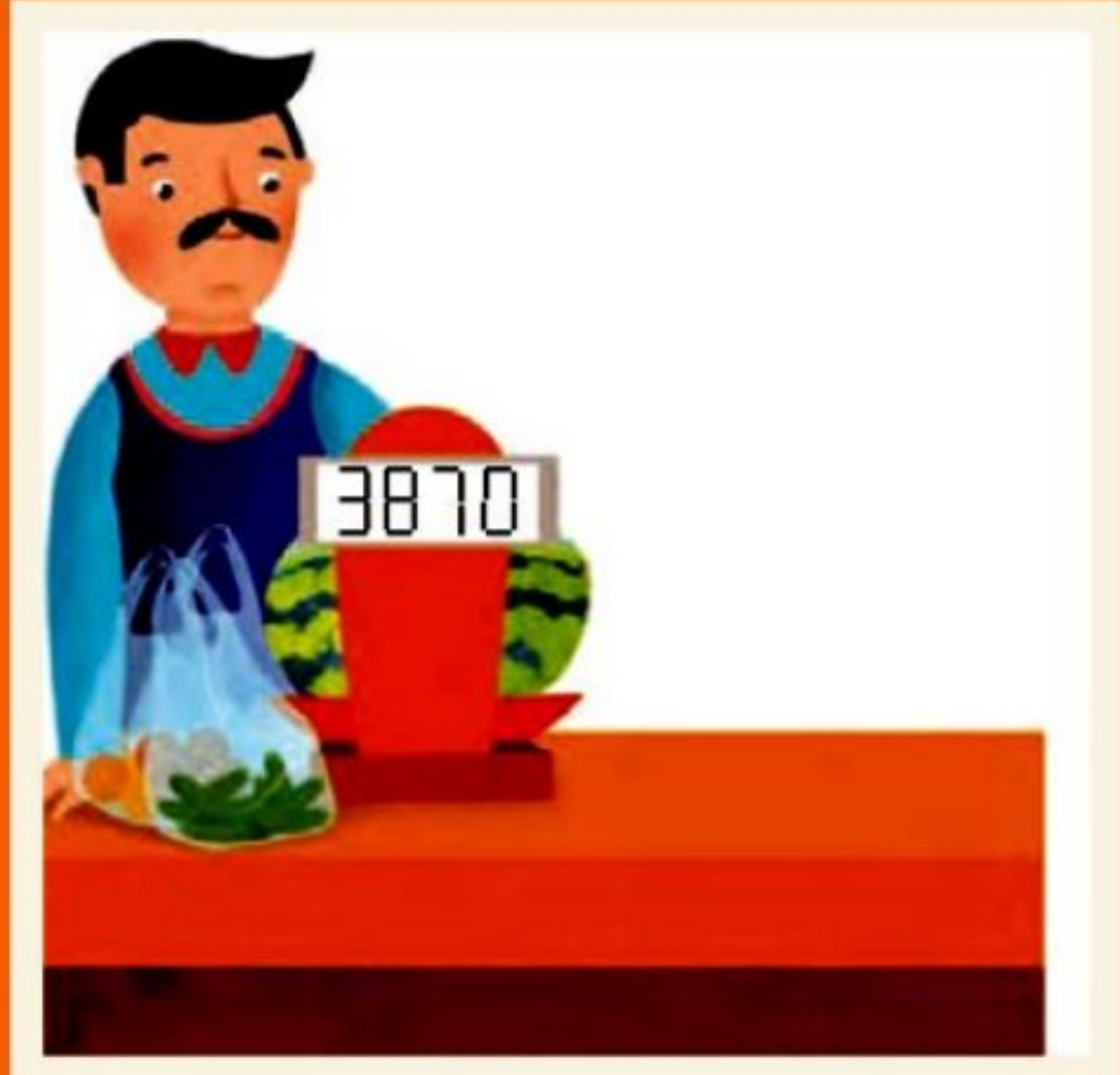




## فصل ۶: جمع و تفریق



بعضی از روش‌های محاسبه که شما در مدرسه می‌خوانید، با شیوه‌هایی که مغازه‌دارها در هنگام خرید و فروش از آن‌ها استفاده می‌کنند، متفاوت‌اند. آن‌ها از روش‌های محاسبه‌ی ذهنی به خوبی استفاده می‌کنند و به جواب مورد نظر خود می‌رسند. اما ممکن است حتی سواد خواندن و نوشتن نداشته باشند یا نتوانند به بعضی از مسئله‌های کتاب درسی شما جواب بدهند.



## حل مسئله



در مسئله‌های زیر فقط نوع عمل را تشخیص دهید. (به دست آوردن جواب لازم نیست.)



۱- هر سال ۳۶۵ روز دارد. هر روز ۲۴ ساعت است. هر سال چند ساعت است؟

می‌توانیم به طور ساده بگوییم: ۳ تا ۲ تا چقدر می‌شود؟

## ضرب



۲- فاصله‌ی شهر تهران تا قم ۱۲۳ کیلومتر است. از قم تا کاشان نیز ۱۲۳ کیلومتر است.



فاصله‌ی تهران تا کاشان چند کیلومتر است؟

فاصله‌ی شهرها را با عددهای ساده‌تر بیان کنید؛ برای مثال، ۱۰۰ کیلومتر.

## جمع

۳- بلندترین قله‌ی ایران «دماوند» نام دارد و ۵۶۷۱ متر است. بلندترین قله‌ی روی زمین «اورست» نام دارد و



۸۸۴۸ متر است. قله‌ی اورست چند متر از قله‌ی دماوند بلندتر است؟

## تفریق

۸۸۴۸ متر



۵۶۷۱ متر



۴- در روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ماه ۱۳۵۸ مردم ایران به جمهوری اسلامی رأی دادند. تعداد رأی‌های سه

صندوق به ترتیب ۱۸۹۵، ۲۸۳۴، و ۴۵۳۹ بوده است. چند رأی به این سه صندوق ریخته شده است؟



## جمع

گاهی تغییر عددها به شما کمک می‌کند که راه حل مسئله را تشخیص دهید.

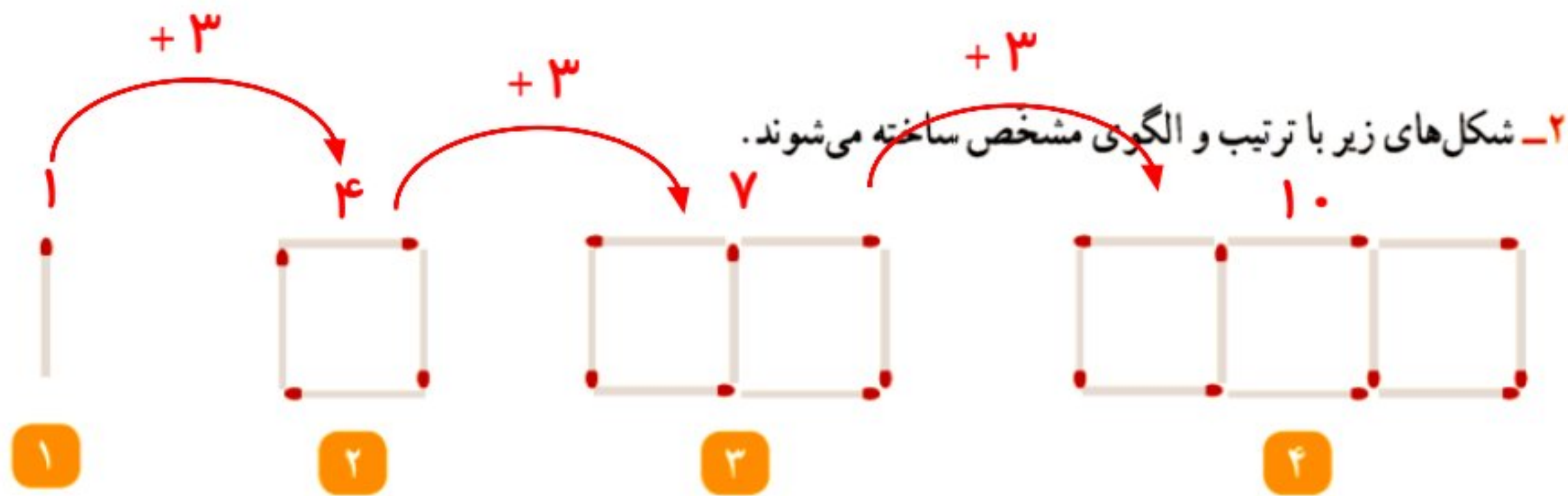
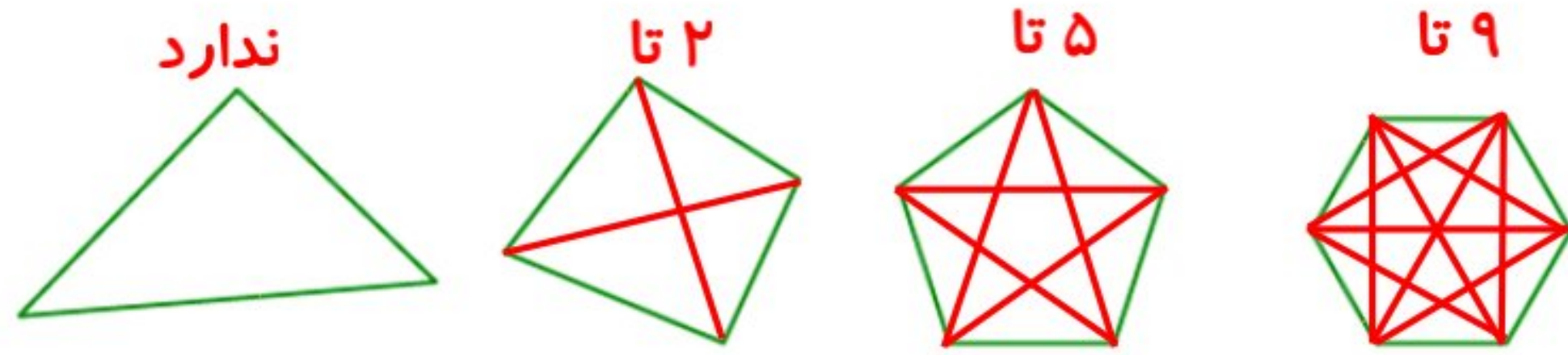
پس از اینکه راه حل مسئله‌ی ساده شده را تشخیص دادید، می‌توانید مسئله‌ی اصلی را حل کنید.





## حل مسئله‌ی ساده‌تر

۱- تعداد قطرهای یک ۲۰ ضلعی بیشتر است یا یک ۱۹ ضلعی؟ **بیست ضلعی** برای پاسخ دادن به این سؤال بهتر است قطرهای سه ضلعی، چهارضلعی، پنج ضلعی و شش ضلعی را رسم کنید. سپس برای مسئله‌ی اصلی پاسخ پیدا کنید.



اگر شکل دهم با ۲۸ چوب کبریت ساخته شود، شکل یازدهم با چند چوب کبریت ساخته می‌شود؟  $۲۸ + ۳ = ۳۱$  آیا لازم است شکل دهم و یازدهم را بکشید؟ **خیر**





## مقایسه‌ی عددها

### فعالیت



۱- به کمک شکل، دو عدد داده شده را با هم مقایسه کنید.

توضیح دهید که چگونه دو عدد را مقایسه کردید. ابتدا دسته‌های هزارتایی را با هم مقایسه کردم

که با هم برابر بود. سپس دسته‌های صدتایی را با هم مقایسه کردم که عدد سمت چپ بزرگتر بود.



$$2111 > 2047$$

۲- برای مقایسه‌ی دو عدد ۳۴۲۵ و ۳۴۳۱، ابتدا آن‌ها را با حذف رقم‌های یکان، دهگان و صدگان (و قرار دادن صفر به جای آن‌ها) بنویسید و مقایسه کنید.

$$3000 = 3000$$

$$400 = 400$$

$$30 > 20$$

دو عدد را با حذف رقم‌های یکان و دهگان بنویسید و مقایسه کنید.

دو عدد را با حذف رقم‌های یکان بنویسید و مقایسه کنید.

کدام یک از حالت‌ها مناسب‌تر است؟ چرا؟

حالتی که رقم‌های یکان هر دو عدد حذف شوند؛ زیرا در مرتبه‌ی دهگان هست که هر دو عدد برای اولین بار رقم‌های متفاوتی دارند.



۳- برای مقایسه‌ی دو عدد ۳۰۴۴ و ۲۸۵۷، آن‌ها را با حذف رقم‌های یکان، دهگان و صدگان بنویسید.

$$2000 < 3000$$

آیا با همین اولین تقریب می‌توانید دو عدد را مقایسه و عبارت «۳۰۴۴ < ۲۸۵۷» را کامل کنید؟ چرا؟

بله چون در این مرحله، هزارتایی‌ها با هم متفاوت هستند.





## کار در کلاس

۱- عددی را که هر شکل نشان می‌دهد، در کنار آن بنویسید. سپس عددها را با هم مقایسه کنید. روش مقایسه‌ی خود را برای هم‌کلاسی‌تان توضیح دهید.



ه	ص	د	ی
۷	۵	۰	۱

$$7501 > 7498$$

ه	ص	د	ی
۷	۴	۹	۸

۲- عددهای هر سطر را به ترتیب از کوچک به بزرگ بنویسید.

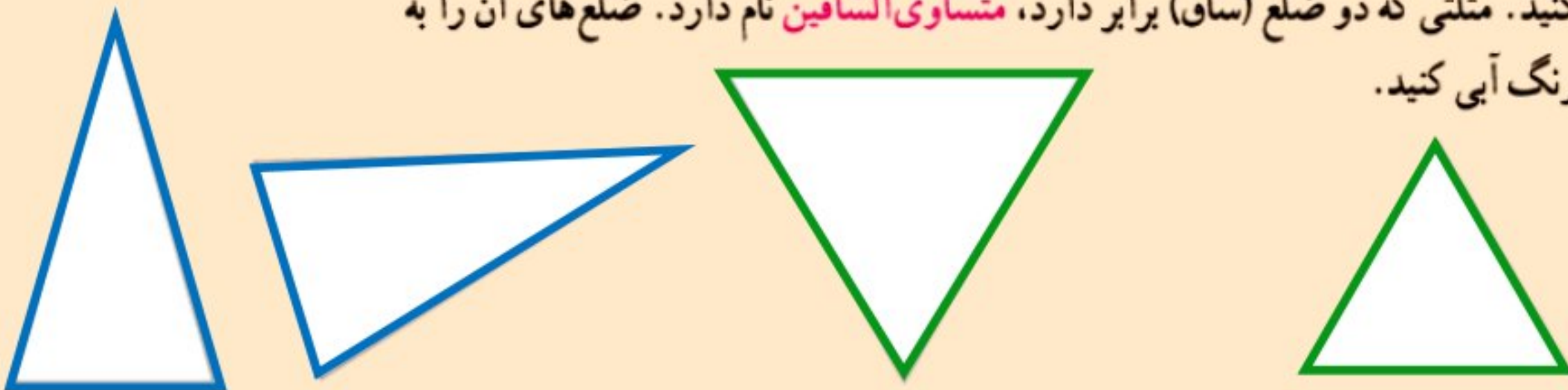
$$4010 \quad 4000 \quad 4020 \quad 4008 \quad \underline{4000 - 4008 - 4010 - 4020}$$

$$1318 \quad 1315 \quad 1313 \quad 1316 \quad 1319 \quad \underline{1313 - 1316 - 1318 - 1319}$$

## انجام بده

ضلع‌های مثلث‌های زیر را اندازه بگیرید.

مثلثی که سه ضلع آن برابرند، **متساوی‌الاضلاع** نام دارد. ضلع‌های آن را به رنگ سبز کنید. مثلثی که دو ضلع (ساق) برابر دارد، **متساوی‌الساقین** نام دارد. ضلع‌های آن را به رنگ آبی کنید.





## تمرین



۱- جاهای خالی را با کلمه‌ی «کوچک‌تر» یا «بزرگ‌تر» پر کنید. برای هر کدام یک مثال بزنید.

عددهای دو رقمی **کوچک‌تر** از عددهای سه رقمی هستند؛ مثل:  $۴۴ < ۱۰۰$

عددهای چهار رقمی **بزرگ‌تر** از عددهای سه رقمی هستند؛ مثل:  $۱۰۰۰ < ۱۰۰$

عددهای دو رقمی **کوچک‌تر** از عددهای چهار رقمی هستند؛ مثل:  $۵۶ < ۱۰۰۰$

۲- علامت  $>$  یا  $<$  یا  $=$  بگذارید.

$$\begin{array}{ccc} ۲۰۰۰ > ۹۸۷ & ۱۳۷ & ۶۸۰ \\ ۹۰ + ۴۷ < ۱۳۷ & ۴۵۰ + ۲۳۰ < ۶۹۰ & \\ ۴۹۷۰ < ۵۰۲۰ & ۸۵۰ - ۱۵۰ > ۶۱۰ + ۵۰ & ۱۱۰۰ + ۲۰۰ > ۱۴۰۰ - ۱۳۰۰ \\ & ۷۰۰ & ۶۶۰ & ۱۳۰۰ & ۱۰۰ \end{array}$$

۳- با قرار دادن عدد صفر به جای رقم یکان، دهگان حاصل جمع و تفریق‌ها را به صورت تقریبی به دست آورید.

$$\begin{array}{r} ۱۴۳۷ \rightarrow ۱۴۰۰ \\ + ۳۲۵۶ \rightarrow + ۳۲۰۰ \\ \hline ۴۶۰۰ \end{array} \quad \begin{array}{r} ۲۴۳۹ \rightarrow ۲۴۰۰ \\ + ۷۳۸۵ \rightarrow + ۷۳۰۰ \\ \hline ۹۷۰۰ \end{array} \quad \begin{array}{r} ۸۴۵۱ \rightarrow ۸۴۰۰ \\ - ۷۳۴۹ \rightarrow - ۷۳۰۰ \\ \hline ۱۱۰۰ \end{array}$$

۴- الف - با حذف رقم یکان و دهگان و قرار دادن صفر به جای آن‌ها، عددها را به صورت تقریبی بنویسید.

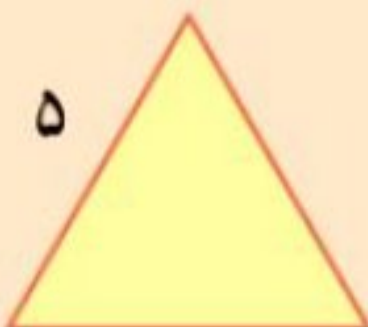
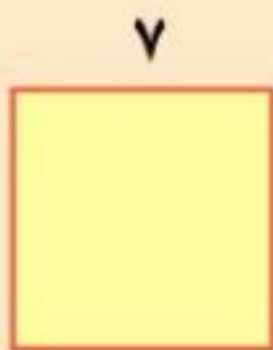
ب - حاصل هر عبارت را با عددهای تقریبی به دست آورید.

ج - حاصل هر عبارت بین کدام دو عدد قرار می‌گیرد؟ در دایره‌ها، عددهای هزارتایی بنویسید.

$$\begin{array}{ccc} ۳۰۰۰ & \leftarrow ۷۶۲۵ - ۴۳۲۲ & \rightarrow ۴۰۰۰ \\ ۶۰۰۰ & \leftarrow ۲۳۴۵ + ۴۲۱۷ & \rightarrow ۷۰۰۰ \\ ۵۰۰۰ & \leftarrow ۳۴۲۳ + ۲۱۲۰ & \rightarrow ۶۰۰۰ \end{array}$$



## کامل کن



۱- محیط مربع را به صورت زیر به دست آورید.

$$\text{محیط مربع} = ۴ \times ۷ = ۲۸$$

محیط مربع چند برابر اندازه‌ی یک ضلع آن است؟ **۴ برابر**

۲- محیط مثلث متساوی‌الاضلاع را به همان ترتیب به دست آورید.

$$\text{محیط مثلث متساوی‌الاضلاع} = ۳ \times ۵ = ۱۵$$

محیط مثلث متساوی‌الاضلاع چند برابر اندازه‌ی یک ضلع آن است؟ **۳ برابر**



## جمع و تفریق

### فعالیت

۱- حاصل جمع دو عدد را با توجه به نمونه به دست آورید.



$\begin{array}{r} ۳۲۴۱ \\ + ۱۱۲۷ \\ \hline ۴۳۶۸ \end{array}$	اضافه کردن ۱۰۰۰ تایی‌ها	$\begin{array}{r} ۵۴۳۱ \\ + ۱۲۰۸ \\ \hline ۶۶۳۹ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۶۰۲۴ \\ + ۱۳۱۲ \\ \hline ۷۳۳۶ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۴۲۰۰ \\ + ۳۰۷۰ \\ \hline ۷۲۷۰ \\ + ۷۰ \\ \hline ۷۳۴۰ \end{array}$
$\begin{array}{r} ۴۳۴۱ \\ + ۱۲۷ \\ \hline ۴۳۶۸ \end{array}$	اضافه کردن ۱۰۰ تایی‌ها	$\begin{array}{r} ۶۶۳۱ \\ + ۲۰۸ \\ \hline ۶۶۳۹ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۷۳۲۴ \\ + ۳۱۲ \\ \hline ۷۳۳۶ \end{array}$	
$\begin{array}{r} ۴۳۴۱ \\ + ۲۷ \\ \hline ۴۳۶۸ \end{array}$	اضافه کردن ۱۰ تایی‌ها	$\begin{array}{r} ۶۶۳۱ \\ + ۸ \\ \hline ۶۶۳۹ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۷۳۲۴ \\ + ۱۲ \\ \hline ۷۳۳۶ \end{array}$	
$\begin{array}{r} ۴۳۴۱ \\ + ۷ \\ \hline ۴۳۴۸ \end{array}$	اضافه کردن یکی‌ها	$\begin{array}{r} ۶۶۳۱ \\ + ۸ \\ \hline ۶۶۳۹ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۷۳۳۴ \\ + ۲ \\ \hline ۷۳۳۶ \end{array}$	

۲- حاصل تفریق دو عدد را با توجه به نمونه به دست آورید.

$\begin{array}{r} ۷۴۳۸ \\ - ۶۱۲۵ \\ \hline ۱۳۱۳ \end{array}$	کم کردن ۱۰۰۰ تایی‌ها	$\begin{array}{r} ۸۹۴۷ \\ - ۵۶۳۴ \\ \hline ۳۳۱۳ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۸۶۴۵ \\ - ۷۰۲۳ \\ \hline ۱۶۴۵ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۹۴۵۳ \\ - ۸۲۰۲ \\ \hline ۱۲۵۳ \end{array}$
$\begin{array}{r} ۱۳۳۸ \\ - ۱۲۵ \\ \hline ۱۳۱۳ \end{array}$	کم کردن ۱۰۰ تایی‌ها	$\begin{array}{r} ۳۳۴۷ \\ - ۶۳۴ \\ \hline ۳۳۱۳ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۱۶۲۵ \\ - ۲۳ \\ \hline ۱۶۰۲ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۱۲۵۳ \\ - ۲۰۲ \\ \hline ۱۰۵۱ \end{array}$
$\begin{array}{r} ۱۳۳۸ \\ - ۲۵ \\ \hline ۱۳۱۳ \end{array}$	کم کردن ۱۰ تایی‌ها	$\begin{array}{r} ۳۳۴۷ \\ - ۳۴ \\ \hline ۳۳۱۳ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۱۶۲۵ \\ - ۳ \\ \hline ۱۶۲۲ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۱۲۵۳ \\ - ۲ \\ \hline ۱۲۵۱ \end{array}$
$\begin{array}{r} ۱۳۱۸ \\ - ۵ \\ \hline ۱۳۱۳ \end{array}$	کم کردن یکی‌ها	$\begin{array}{r} ۳۳۱۷ \\ - ۴ \\ \hline ۳۳۱۳ \end{array}$		



### کامل کن



۱- محیط پنج ضلعی را با نوشتن رابطه‌ی آن به دست آورید.

= اندازه ی ضلع  $\times$  تعداد ضلع ها = محیط پنج ضلعی

$$۵ \times ۶ = ۳۰ = \text{اندازه ی ضلع} \times ۵$$

۲- به همین ترتیب، محیط شش ضلعی را به دست آورید.



= اندازه ی ضلع  $\times$  تعداد ضلع ها = محیط شش ضلعی

$$۶ \times ۸ = ۴۸ = \text{اندازه ی ضلع} \times ۶$$



## کار در کلاس



۱- ابتدا جدول را پر کنید، سپس به کمک جدول‌های اعداد، سعی کنید روش‌های ذهنی برای پیدا کردن حاصل جمع و تفریق‌ها، به دست آورید.

۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰
۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	۱۴۰۰	۱۵۰۰	۱۶۰۰	۱۷۰۰	۱۸۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰
۲۱۰۰	۲۲۰۰	۲۳۰۰	۲۴۰۰	۲۵۰۰	۲۶۰۰	۲۷۰۰	۲۸۰۰	۲۹۰۰	۳۰۰۰
۳۱۰۰	۳۲۰۰	۳۳۰۰	۳۴۰۰	۳۵۰۰	۳۶۰۰	۳۷۰۰	۳۸۰۰	۳۹۰۰	۴۰۰۰
۴۱۰۰	۴۲۰۰	۴۳۰۰	۴۴۰۰	۴۵۰۰	۴۶۰۰	۴۷۰۰	۴۸۰۰	۴۹۰۰	۵۰۰۰
۵۱۰۰	۵۲۰۰	۵۳۰۰	۵۴۰۰	۵۵۰۰	۵۶۰۰	۵۷۰۰	۵۸۰۰	۵۹۰۰	۶۰۰۰
۶۱۰۰	۶۲۰۰	۶۳۰۰	۶۴۰۰	۶۵۰۰	۶۶۰۰	۶۷۰۰	۶۸۰۰	۶۹۰۰	۷۰۰۰
۷۱۰۰	۷۲۰۰	۷۳۰۰	۷۴۰۰	۷۵۰۰	۷۶۰۰	۷۷۰۰	۷۸۰۰	۷۹۰۰	۸۰۰۰
۸۱۰۰	۸۲۰۰	۸۳۰۰	۸۴۰۰	۸۵۰۰	۸۶۰۰	۸۷۰۰	۸۸۰۰	۸۹۰۰	۹۰۰۰
۹۱۰۰	۹۲۰۰	۹۳۰۰	۹۴۰۰	۹۵۰۰	۹۶۰۰	۹۷۰۰	۹۸۰۰	۹۹۰۰	۱۰۰۰۰

۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰
۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۶۰	۱۷۰	۱۸۰	۱۹۰	۲۰۰
۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰	۲۴۰	۲۵۰	۲۶۰	۲۷۰	۲۸۰	۲۹۰	۳۰۰
۳۱۰	۳۲۰	۳۳۰	۳۴۰	۳۵۰	۳۶۰	۳۷۰	۳۸۰	۳۹۰	۴۰۰
۴۱۰	۴۲۰	۴۳۰	۴۴۰	۴۵۰	۴۶۰	۴۷۰	۴۸۰	۴۹۰	۵۰۰
۵۱۰	۵۲۰	۵۳۰	۵۴۰	۵۵۰	۵۶۰	۵۷۰	۵۸۰	۵۹۰	۶۰۰
۶۱۰	۶۲۰	۶۳۰	۶۴۰	۶۵۰	۶۶۰	۶۷۰	۶۸۰	۶۹۰	۷۰۰
۷۱۰	۷۲۰	۷۳۰	۷۴۰	۷۵۰	۷۶۰	۷۷۰	۷۸۰	۷۹۰	۸۰۰
۸۱۰	۸۲۰	۸۳۰	۸۴۰	۸۵۰	۸۶۰	۸۷۰	۸۸۰	۸۹۰	۹۰۰
۹۱۰	۹۲۰	۹۳۰	۹۴۰	۹۵۰	۹۶۰	۹۷۰	۹۸۰	۹۹۰	

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

$$\begin{array}{r} ۴۲۵۷ \\ + ۲۳۷۸ \\ \hline ۶۶۳۵ \\ + ۳۷۸ \\ \hline ۶۶۷۲ \\ + ۷۸ \\ \hline ۶۷۵۰ \\ + ۸ \\ \hline ۶۷۵۸ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۵۴۱ \\ - ۲۲۹۳ \\ \hline ۴۲۴۸ \\ - ۲۹۳ \\ \hline ۴۰۵۵ \\ - ۹۳ \\ \hline ۳۹۶۲ \\ - ۳ \\ \hline ۳۹۵۹ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷۵۲۳ \\ + ۱۹۰۴ \\ \hline ۹۴۲۷ \\ + ۹۰۴ \\ \hline ۱۰۳۳۱ \\ + ۴ \\ \hline ۱۰۳۳۵ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸۷۴۱ \\ - ۴۲۲۳ \\ \hline ۴۵۱۸ \\ - ۲۲۳ \\ \hline ۴۲۹۵ \\ - ۲۳ \\ \hline ۴۲۷۲ \\ - ۳ \\ \hline ۴۲۶۹ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹۷۲۵ \\ - ۳۴۵۱ \\ \hline ۶۲۷۴ \\ - ۴۵۱ \\ \hline ۵۸۲۳ \\ - ۵۱ \\ \hline ۵۷۷۲ \\ - ۱ \\ \hline ۵۷۷۱ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۲۷۹ \\ + ۲۵۳۷ \\ \hline ۳۸۱۶ \\ + ۵۳۷ \\ \hline ۴۳۵۳ \\ + ۳۷ \\ \hline ۴۳۹۰ \\ + ۷ \\ \hline ۴۳۹۷ \end{array}$$

۲- حاصل جمع و تفریق‌ها را به‌طور ذهنی یا به کمک جدول‌های بالا به دست آورید.

$$۹۰۰۰ - ۴۰۰۰ = ۵۰۰۰$$

$$۷۰۰۰ + ۲۰۰۰ = ۹۰۰۰$$

$$۶۰۰۰ - ۳۰۰۰ = ۳۰۰۰$$

$$۵۰۰۰ - ۵۰۰ = ۴۵۰۰$$

$$۴۵۰۰ + ۵۰۰ = ۵۰۰۰$$

$$۳۸۰۰ + ۲۰۰ = ۴۰۰۰$$

$$۶۰۰۰ - ۸۰۰ = ۵۲۰۰$$

$$۷۴۰۰ + ۶۰۰ = ۸۰۰۰$$

$$۲۱۰۰ + ۱۹۰۰ = ۴۰۰۰$$



### تمرین



۱- مقدار پول‌های زیر را حساب کنید. **۲۲۵۰: کل**



**۱۲۰۰**



**۱۰۵۰**

۲- ساسان داخل کیف پول خود را نگاه کرد؛ ۲ اسکناس ۱۰۰۰ تومانی، یک اسکناس ۲۰۰۰ تومانی و ۲ اسکناس ۵۰۰ تومانی داشت. ساسان چقدر پول داشت؟

$$(2 \times 1000) + 2000 + (2 \times 500) = 5000$$

۳- ستاره در کیف پولش یک اسکناس ۵۰۰۰ تومانی، یک اسکناس ۲۰۰۰ تومانی، ۲ اسکناس ۱۰۰۰ تومانی، یک اسکناس ۵۰۰ تومانی و ۲ اسکناس ۱۰۰ تومانی دارد. او چقدر پول دارد؟

$$5000 + 2000 + (2 \times 1000) + 500 + (2 \times 100) = 9700$$

ستاره چقدر بیشتر از ساسان پول دارد؟

$$9700 - 5000 = 4700$$

**ستاره بیشتر از ساسان پول دارد**

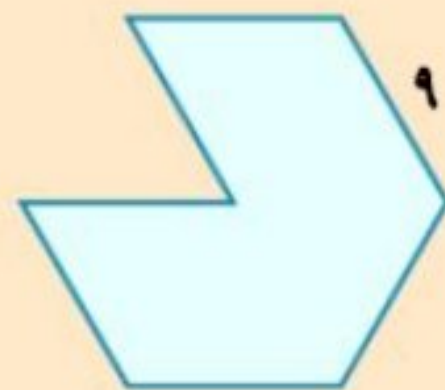
۴- حاصل جمع و تفریق‌ها را به دست آورید.

$\begin{array}{r} 2040 \\ + 3050 \\ \hline 5090 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8070 \\ - 1050 \\ \hline 7020 \end{array}$	$\begin{array}{r} 4200 \\ + 3700 \\ \hline 7900 \end{array}$	$\begin{array}{r} 8600 \\ - 1400 \\ \hline 7200 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7800 \\ - 2900 \\ \hline 4900 \end{array}$
$\begin{array}{r} 5040 \\ + 50 \\ \hline 5090 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7070 \\ - 50 \\ \hline 7020 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7200 \\ + 700 \\ \hline 7900 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7600 \\ - 400 \\ \hline 7200 \end{array}$	$\begin{array}{r} 5800 \\ - 900 \\ \hline 4900 \end{array}$

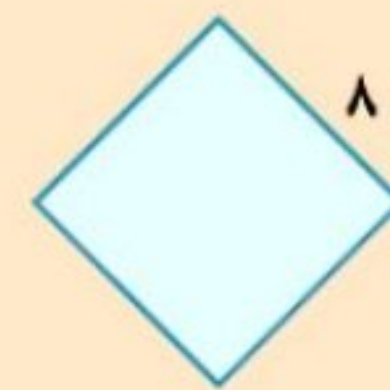


### کامل کن

محیط شکل‌های زیر را به دست آورید. (همه‌ی ضلع‌های هر شکل با هم مساوی‌اند.)



$$7 \times 9 = 63$$



$$4 \times 8 = 32$$



## جمع در جدول ارزش مکانی

### فعالیت



۱- حمید ۴۷۳۵ ریال در قلکش داشت. او ۲۲۳۱ ریال دیگر هم در قلک ریخت. حالا چقدر پول دارد؟ اگر پول هایش به صورت سکه‌های ۱ و ۱۰ و ۱۰۰ و ۱۰۰۰ ریالی باشند،

ه	ص	د	ی
۴	۷	۳	۵
+ ۲	۲	۳	۱
۶	۹	۶	۶

چند سکه‌ی ۱ ریالی دارد؟ **۶**

چند سکه‌ی ۱۰ ریالی دارد؟ **۶**

چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی دارد؟ **۹**

چند سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی دارد؟ **۶**

۲- حمید ۶۹۶۶ ریال در قلکش دارد. او در این هفته ۱۲۲۱ ریال در قلک خود پس انداز کرده است.

ه	ص	د	ی
۶	۹	۶	۶
+ ۱	۲	۲	۱
۷	۱۱	۸	۷
۸	۱	۸	۷

حالا چقدر پول دارد؟ **۸۱۸۷**

چند سکه‌ی ۱ ریالی دارد؟ **۷**

چند سکه‌ی ۱۰ ریالی دارد؟ **۸**

چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی دارد؟ **۱۱**

اگر حمید ۱۰ سکه‌ی ۱۰۰ ریالی را بایک سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی عوض کند، چند سکه‌ی ۱۰۰ ریالی برایش باقی می‌ماند؟ **۱ سکه**  
 او بایک سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی که در مقابل سکه‌های ۱۰۰ ریالی اش گرفته است، روی هم چند سکه‌ی ۱۰۰۰ ریالی دارد؟ **۸ سکه**

۳- جمعی را که شکل زیر نشان می‌دهد، در جدول ارزش مکانی بنویسید.  
 این ده سکه‌ی ۱۰ ریالی را با چه سکه‌ای عوض می‌کنید؟ **یک صد ریالی**

### یک صد ریالی

ه	ص	د	ی
۱	۲	۶	۲
+ ۱	۱	۷	۲
۲	۳	۳	۴

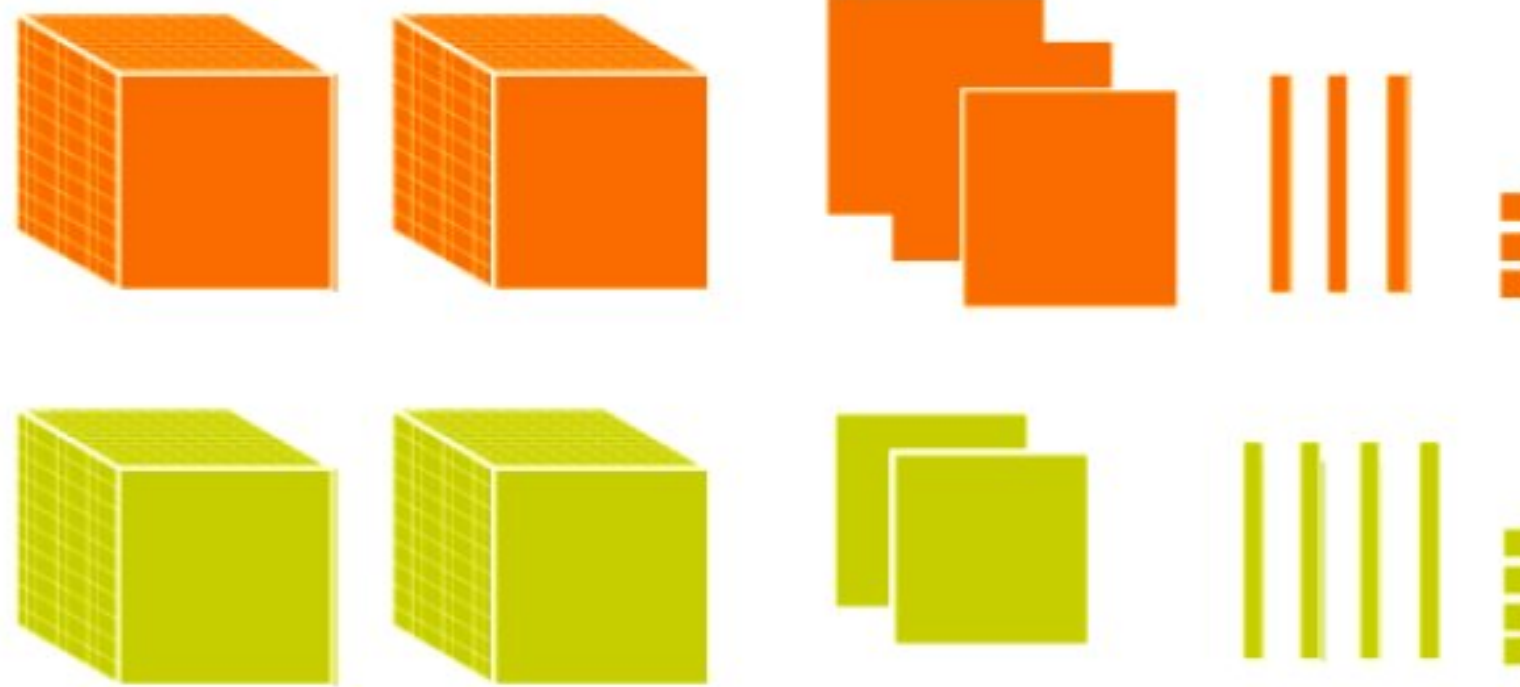






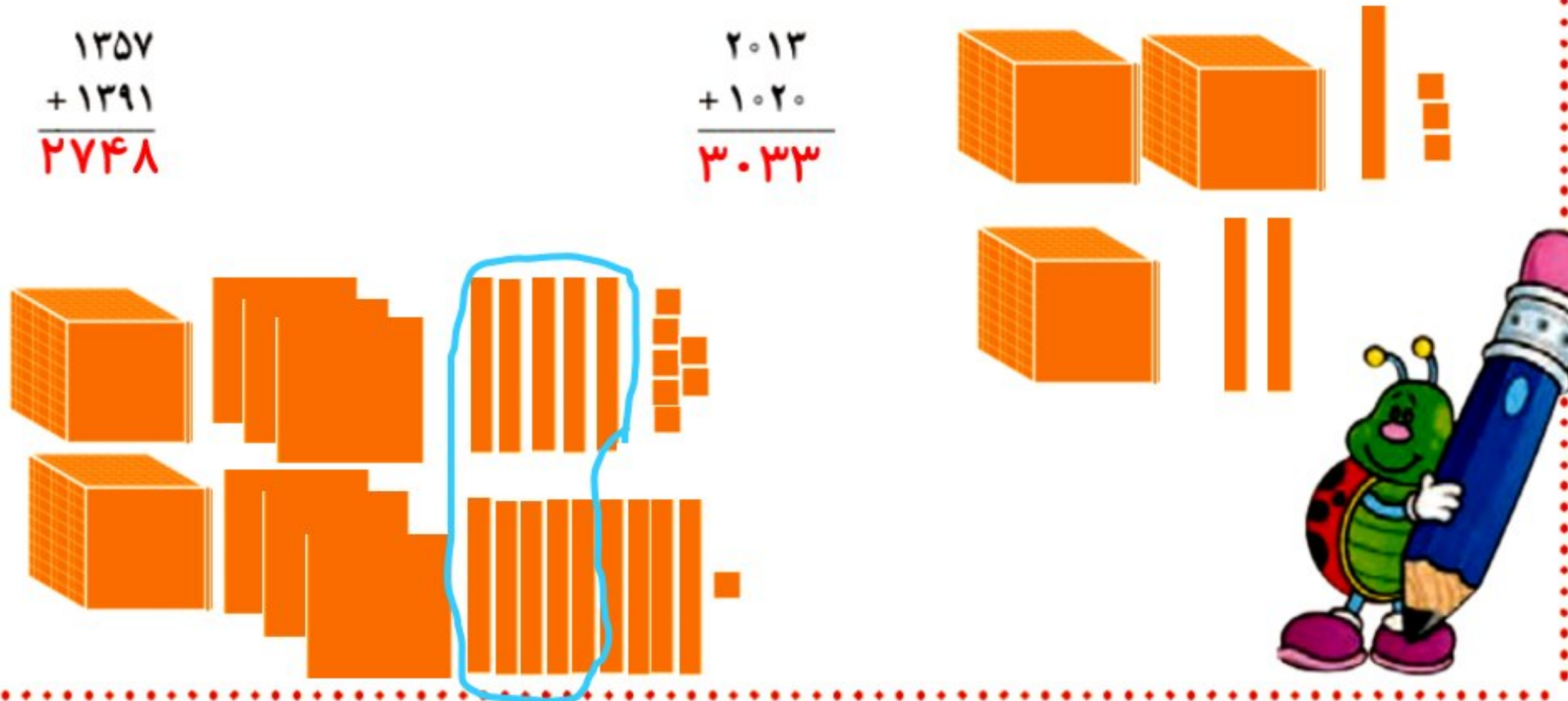
با توجه به شکل‌ها، جمع‌ها را انجام دهید یا برای جمع‌های داده شده شکل بکشید.

$$\begin{array}{r} 2222 \\ + 2244 \\ \hline 4466 \end{array}$$



$$\begin{array}{r} 1257 \\ + 1291 \\ \hline 2548 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2013 \\ + 1020 \\ \hline 3033 \end{array}$$



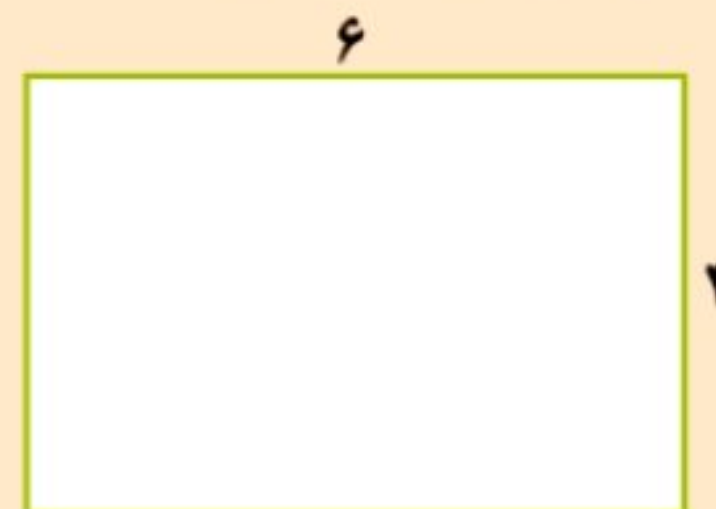
کامل کن

محیط مستطیل را به دو صورت به دست آورید.



$$\text{محیط مستطیل} = 4 + 3 + 4 + 3 = 14$$

$$\text{محیط مستطیل} = (2 \times 4) + (2 \times 3) = 14$$



$$\text{محیط مستطیل} = 6 + 4 + 6 + 4 = 20$$

$$\text{محیط مستطیل} = (2 \times 6) + (2 \times 4) = 20$$



# به روش تکنیکی هم قابل انجام است

در مجموع در انجام انتخاب نوع عملیات فرایندی یا تکنیکی به شرط عدم قرار دادن شرط سوال، دانش آموز در انتخاب مختار است

## تمرین



۱- در یک باغ ۱۱۴۳ درخت پرتقال و ۱۸۵ درخت نارنگی کاشته شده است. این باغ چند درخت دارد؟

$$\begin{array}{r} 1143 \\ + 185 \\ \hline 1243 \\ + 85 \\ \hline 1323 \\ + 5 \\ \hline 1328 \end{array}$$

**۱۳۲۸ درخت دارد**

$$\begin{array}{r} 1700 \\ + 4350 \\ \hline 5700 \\ + 350 \\ \hline 6000 \\ + 50 \\ \hline 6050 \end{array}$$

۲- هاجر ۱۷۰۰ تومان و سارا ۴۳۵۰ تومان پول دارند. پول این دو نفر روی هم چقدر است؟

**۶۰۵۰ تومان است**

$$\begin{array}{r} 3845 \\ + 3751 \\ \hline 6845 \\ + 751 \\ \hline 7545 \\ + 51 \\ \hline 7595 \\ + 1 \\ \hline 7596 \end{array}$$

۳- در یک شهر ۳۸۴۵ دانش آموز پسر و ۳۷۵۱ دانش آموز دختر درس می خوانند. این شهر چند دانش آموز دارد؟

**۷۵۹۶ دانش آموز دارد**

۴- حاصل جمع ها را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 4030 \\ + 2107 \\ \hline 6030 \\ + 107 \\ \hline 6130 \\ + 7 \\ \hline 6137 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4789 \\ + 1251 \\ \hline 5789 \\ + 351 \\ \hline 6089 \\ + 51 \\ \hline 6139 \\ + 1 \\ \hline 6140 \end{array}$$

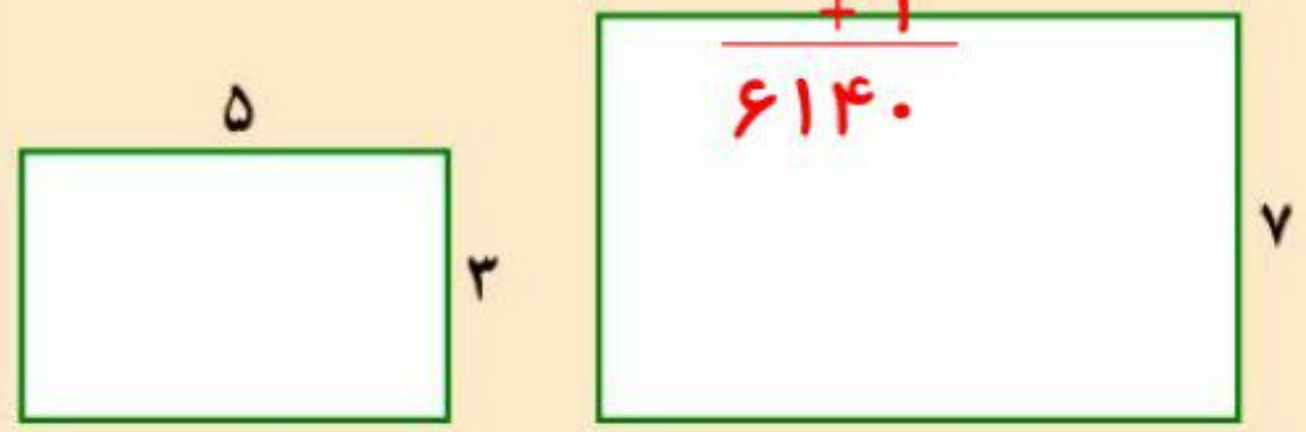
$$\begin{array}{r} 7025 \\ + 1801 \\ \hline 8025 \\ + 801 \\ \hline 8825 \\ + 1 \\ \hline 8826 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6002 \\ + 1899 \\ \hline 7002 \\ + 899 \\ \hline 7802 \\ + 99 \\ \hline 7892 \end{array}$$



محیط مستطیل ها را با نوشتن رابطه آن به دست آورید.

**کامل کن**



محیط مستطیل  $= 2 \times \text{طول} + 2 \times \text{عرض} = (2 \times 5) + (2 \times 3) = 16$

محیط مستطیل  $= (2 \times 9) + (2 \times 7) = 32$